

04.05.2023 nr 7-1/222-1

Nõude lootusetuks tunnistamine

Otsus

Tunnistada lootusetuks 1 463,48 euro (üks tuhat nelisada kuuskümmend kolm eurot ja 48 senti) suurune nõue Ioninas Svajunase ja Sergei Nazarovi vastu.

Asjaolud

23. augusti 2001. a öösel varastati Leedu Vabariigis Vilniuses Victoria hotelli eest Siseministeeriumile kuuluv auto Audi A6, mis leiti kümnekond päeva hiljem üles. Autos oli ka kaks Eesti Vabariigile kuuluvat raadiosaatjat. Algatati kriminaalasi varguse väljaselgitamiseks ning selle eest mõisteti süüdi Vilniuse Esimese Linnakohtu 14.05.2003 kohtuotsusega kriminaalajas nr 1-246-25/2003 (jõustunud 25.09.2003) Ioninas Svajunas ja Sergei Nazarov. Neilt mõisteti tekitatud kahju eest solidaarselt välja Eesti Vabariigi kasuks toonases vääringus 8011,58 litti (2320,31 eurot).

Peale kohtuotsuse jõustumist on pöördutud Leedu Vabariigi kohtutäiturite poole, et täitemenetluse raames väljamõistetud summa kätte saada. Raamatupidamise andmetel seisuga 12.04.2023 on: Sergei Nazarov tasunud kokku 34,81 eurot 2018.a

Ioninas Svajunas tasunud kokku 822,04 eurot (2006.a 313,01 eurot; 2007.a 49,63 eurot; 2013.a 459,40 eurot).

Kokku on tasutud 856,85 eurot ning tasumata jätkuvalt **1 463,48 eurot**.

Päringud Leedu Vabariigi kohtutäituritele

Aastate jooksul on tehtud korduvalt päringuid asjaga tegelevatele Leedu Vabariigi kohtutäituritele sooviga saada teada, kas isikud on täitnud kohtuotsusega pandud kohustuse, aga samuti kas seda Leedu Vabariigi seaduste kohaselt on nõue jätkuvalt täitmiseks kohustuslik. Saadud vastuste kohaselt puuduvad võlgnikel rahalised vahendi ja vara, millele sissenõue pöörata. Samuti on neil ka võlgasid, mille täitmine peab toimuma enne Siseministeeriumi nõude täitmist, näiteks elatise maksmine. Samuti on teada antud, et nõue on Leedu Vabariigi seaduste kohaselt jätkuvalt sissenõutav, st ei ole aegunud.

Dokumendihaldussüsteemis Delta on leitavad päringud alates 2005 aastast. Viimase päringu tegime 2020 aasta lõpus (algselt tegeles nõudega sama kohtutäitur, edaspidi kaks erinevat):

1. <https://delta.sim.sise/n/document/e90319cd-35fb-42c8-bb91-a86a95d367ae> - 2005
2. <https://delta.sim.sise/n/document/a731a452-e9f8-4781-ae41-19b51ca7d577> - 2007
3. <https://delta.sim.sise/n/document/ca15119-376c-4b21-a0ba-113ad2cc485d> - 2008

4. <https://delta.sim.sise/n/document/8997aa05-cea5-4876-b3b6-81191c5c2299> - 2008
5. <https://delta.sim.sise/n/document/2397348c-3649-4c06-b0ea-07525ba291f0> - 2012
6. <https://delta.sim.sise/n/document/3e6551f9-0a00-44be-b19f-5ec1d0518531> - 2014
7. <https://delta.sim.sise/n/document/b3b2573b-14d6-4400-9276-b5cdbbb103f2> - 2015 (Nazarov)
8. <https://delta.sim.sise/n/document/e9c6ccc6-137e-4a8a-982b-87c4ff7b8b69> - 2015 (Nazarov korduv)
9. <https://delta.sim.sise/n/document/2a7d45b5-6c9e-461d-85e5-a8af6e7c4167> - 2016 (Nazarov)
10. <https://delta.sim.sise/n/document/ab402314-923b-46a3-88c4-858201a2d1b6> - 2016 (Svajunas)
11. <https://delta.sim.sise/n/document/d4510550-e2c1-4bfe-8985-4d5cfa49973b> - 2017 (Nazarov)
12. <https://delta.sim.sise/n/document/a8c56e57-7c1c-458f-a14b-eb5071e0fe55> - 2017 (Svajunas)
13. <https://delta.sim.sise/n/document/5b13aa49-92a0-4cd6-a496-1b0d10412ec9> - 2019 (Nazarov)
14. <https://delta.sim.sise/n/document/b5e843e9-6c4a-46f9-bad5-6be9b3121f19> - 2019 (Svajunas)
15. <https://delta.sim.sise/n/document/e4386eb1-a063-4795-bfbb-0cb241480e62> - 2020 (Nazarov)
16. <https://delta.sim.sise/n/document/8d5e3a8f-b838-41e7-af31-b79fdc7d4ef4> 2020 (Svajunas)

Kõikidele päringutele on tulnud vastused, mis on leitavad Deltas eelloetletud kirjade seoste plokist.

Nõude lootusetuks tunnistamine

Siseministri 11. jaanuari 2023 käskkirja nr 1-3/5 „Siseministeeriumi valitsemisala raamatupidamise sise-eeskiri“ (edaspidi *raamatupidamise sise-eeskiri*) punktis 24 on reguleeritud nõuete lootusetuks tunnistamine. Punkti 24.4 kohaselt kinnitab nõude lootusetuks kandmise asutuse juht, kelleks raamatupidamise sise-eeskirja punkti 2.2 kohaselt on Siseministeeriumis kantsler.

Raamatupidamise sise-eeskirja punkti 24.1 kohaselt saab lootusetuks tunnistada ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõude. Kõnealused nõuded on Siseministeeriumi bilansis kajastatud ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuetera

Konto	Konto nimetus	Kliendi nimi	Summa	Selgitus
10369900	Ebatõenäolised muud nõuded (miinusega)	Ioninas Svajunas	-338,13	kahjunõue Kriminaalasi 1-246-25/2003
10369900	Ebatõenäolised muud nõuded (miinusega)	Sergei Nazarov	-1 125,35	kahjunõue Kriminaalasi 1-246-25/2003

Leedu Vabariigi kohtutäiturite vastustes on toodud, et Leedu Vabariigi seaduste kohaselt nõuded ei ole aegunud. Samas nõude täitmine on muutunud liiga kulukaks võrreldes võlgnetava summaga. Analoogia tuues Eesti seadused, siis tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 157 lg 1 kohaselt jõustunud kohtulahendiga tunnustatud nõude või muust täitedokumentist tuleneva nõude täitmise aegumistähtaeg on kümme aastat. Hiljem on seda paragrahvi täiendatud, selliselt et kriminaalmenetluse raames tsiviilhagi rahuldamise nõude aegumistähtaeg on 20 aastat (jõustus 01.07.2019). Seega on toodud ajaline piir, millal võlgnik peab oma kohustuse täitma ja taluma seda, et tema varale võidakse pöörata sissenõue. Antud juhul on sündmusest möödunud üle 20 aasta ja kohtuotsuse tegemisest jõustumisest peaaegu 20 aastat.

Iga päringu ettevalmistamisele kuni selle allkirjastamiseni läheb hinnanguliselt 35-40 minutit. Lühidalt kirjeldades on see järgmine: rahandusosakond saab teabe Riigi Tugiteenuste Keskusest (varem oli teave kõik Siseministeeriumis); rahandusosakond palub õigusosakonnal kui teema eest vastutajal teha päring Leedu Vabariiki; õigusosakond valmistab esialgse kirja; seejärel abistab info- ja varahaldusosakond vene keelde tõlkimisega (Zanna või Katrin); dokument vormistatakse Deltas; allkirjastamine ja edastamine adressaatidele.

Leedust vastuse saamisel edastab õigusosakond selle rahandusosakonnale, kes omakorda edastab selle Riigi Tugiteenuste Keskusele. Aastate jooksul on tehtud päringuid mitmeid, olenemata, et sisult on sarnased, kulub selleks mitme teenistuja tööaega. Täitemenetlusest saadav summa on väike võrreldes teenistujatel päringu tegemiseks kuluva tööajaga, kaas arvatud käesoleva nõude lootusetuks tunnistamise ettevalmistava materjali otsimine ja sellega tutvumine.

Isegi kui Leedu Vabariigi seaduste järgi see nõue on jätkuvalt sissenõutav, siis õige on Siseministeriumil lähtuda Eesti seadustest analoogia korras ja tunnistada see lootusetuks.

Eeltoodud asjaolusid arvestades ning lähtudes sellest, et:

- täitemenetluse algatamisest on möödunud pikk aeg,
- võlgnikel puudub vara, mida kohustuste täitmiseks realiseerida, kuid osa võlast on tasutud,
- saadav summa ei ole märkimisväärselt suur,
- päringute tegemiseks kulub mitme teenistuja tööaeg, mis ületab võlgu oleva summa juba mitmekordselt

on põhjendatud tunnistada lootusetuks **1 463,48 euro** suurune nõue Ioninas Svajunase ja Sergei Nazarovi vastu.

Nõude lootusetuks tunnistamisest teavitab õigusosakond Riigi Tugiteenuste Keskust ja Leedu Vabariigi kohtutäitureid.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarmo Miilits
kantsler